

**Par Rīgas skaistākajām grāmatām
15.gs. izskaņā,
Reinholdu Soltrumpu
un
ziemeļu Renesansi**

Aija Taimiņa
LU AB

etiam quod si dicitur in principio
 et in fine...
 et in fine...
 et in fine...

**Incipit constitutio
 de papa et runcum ap-
 paratu dñi Jo. andree**

Tebus
 nes qm
 loquas
 forus
 forus
 ba du
 ledia si
 in hoc
 totibus
 et kola

titus vultus Deo omne
 nec caribus volutem
 apostolicam bndictionem
Cognant rulta iuria
 lambuque nuncijs per
 puto digesta casibus ad
 humane nature varietate
 et machinatione eius in
 operabiles fustur nec ad
 deos bonem iudicij fac no
 dese de iugitate attingit
 eo profum qvz aliqnd
 adeo certum clasp q ha

tem ab qvz ptem vltimate dicitur ptema qd ludo
 quod dicitur in ptema qd ludo...
 quod dicitur in ptema qd ludo...
 quod dicitur in ptema qd ludo...

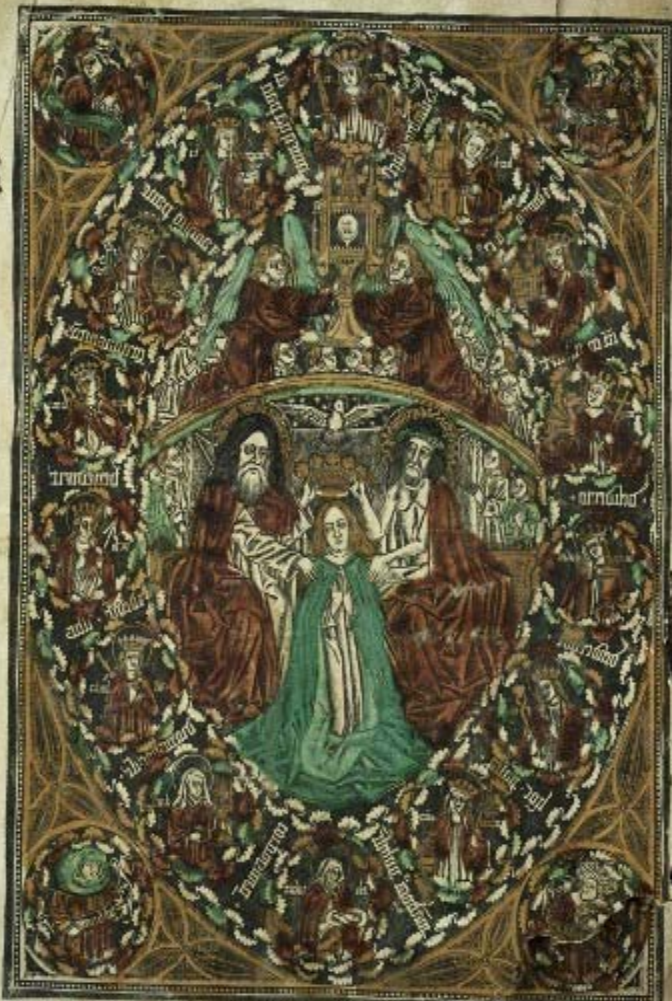
solote laorte acia kex pbeno n amq...
 solote laorte acia kex pbeno n amq...
 solote laorte acia kex pbeno n amq...

ratur quine casu emen-
 gentibus quibus iur. 1. 1. 3.
 ptea meden no possunt
 mbutu tuocel i ptea
 igitur ab atoltema i vi-
 ni ptochus ab mahom fen
 fualit as humana scimat
 per quod motum subuti-
 ho in clero et populo fre-
 queter obcepte necessaria
 est super oia auctoritate
 ve tam per determinatio-
 nis oportune suffragium
 soltat ambigua lites au-
 ferat amercaciones bivi-
 mar et oblicca iacob ab-
 qvz cutiois poudi fati-
 casu extrapetio a cetero
 tute mferat emngat et
 cessu mofdy refoncti-

Hoc sane lesio re-
 papa quibus pto bndictio
 ni poudenter pcedebim
 et poudere cupiens de for-
 maris reformationi pto
 spicere otul dicitur ac

alitudo blyz fualit verby d de pto vti conuictio
 b vti. Bupella et alio d de dicitur qd pto...
 alitudo blyz fualit verby d de pto vti conuictio...
 alitudo blyz fualit verby d de pto vti conuictio...

Non solum angelos in honore dicitur. Contemplando quem videtis. Et
 et sic pro peccatis et sum peccator avertit. Et cum per peccata. In hoc
 et dicitur quod venerit. Iesus opacum. **RS**

Per mater dno tua mundus saluatur. a te. Quia veniens tu. Et facta es mater
 dignos intere dno venere. nos signum p. dicitur. tate. ut dicitur. dno. **RS**
 O perlati stella maris. Virgo mater singularis. A. **RS**
 Nobis declina. O m pro me. **RS** pro me. **RS**
 se in radem. Et hunc in eadem in p. dicitur. **RS**

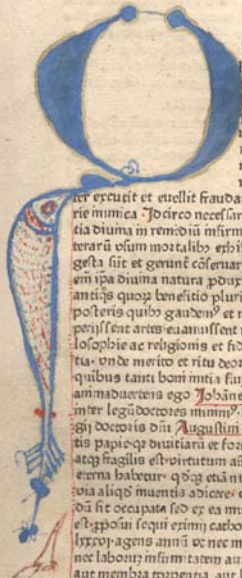

Explicit practica noua cōposita per famosissimū
necnō eximium legum doctorem Johannē
petrū de Ferzarijs filiū quondā egregij docto-
ris domini Augustini cuius inclite ciuitatē Nap

*Codex Magistri ac doctoris Baralambri
Reynaldi Saluūp ch'p Rigen gnati
māsperti ac pūdi vni domini
Johannis Baluūp sancte Rigen
ecclesie archyepiscopi Narnon vni
gimagistri Ciuitatis Rige. RS*

Quoniam vita

brevis ac incerta q
numur sensus q
res negligit ter
por multimoda di
varioru occupatio
nos pauca fare p
mittunt et que ple
narij sunt scita iugi
ter exercit et stellit fraudatry obliuio memo
rie mimica. Porro necessaria sunt ut pavidan
tia diuina in remoudu infirmitatis humane lit
teraru vsum notalibz exhiberet ut p illu que
gesta snt et gerunt cōseruarent in eum. P
sem ipa diuina natura pposisset philosophos
antiquos quoz tenetio plurima mhuata sunt
pōteris quibz gaudere et miramur munus
pōteris snt artes eam essent iura et totius phi
losophie ac religionis et fidei cōmmissent offi
cia: vnde merito et ritu donum colendi sunt a
quibus tanti boni mnti s fuzerunt. Quia de re
amaduueria ego Johānes petri de ferarijs
inter legu doctores minimi filij quondā egre
gi doctore dñi Augustini cuius melite ciuita
tis papi qz diuitiaria et fortune gloria fluida
atqz fragilis est virtutum autē gloria clara atqz
eterna habetur qd qz etiā nulli nato pelusa est
via aliqd muentis adieret: cū ipa veritas non
dū sit occupata sed ex ea multa futuris relictū
et ppositū loquitur etim carbois exemplum qui
laxo agens animū ve nec memoriam tardiorē
nec laboz msumtatem aut quasitam carnē
aut membra corpentia aut linguā impeditam
quāqz amaduueret: grecis litteris post lati
nas pēgit eudiri. Et cū sibi eloquentie gloriā
cōparallet id egre ot iuris quoqz sicut peritū
sūm habere: et mēi altqualen memoziaz ac
Quafredū filij mei necnon pcuratoz et notā
rioz diei ciuitatis papie memoziaz et doctri
nam p eis opusculum modenē iudicialis pra
ctice sub beatiōsi ac clariorū cōpendio quā
michi fieri possibile fuerit aggrediar: ut eo me
diante facilius via sit singulari id capere in bre
uimio ad qd querēdū an ei puenire difficile
fuerat in decennio. Itaqz fratres et filij posse
at pns opusculū alaci studio sub memorabili
notā inchoatū erate anni nunc curantis. Q
cccc-quo anno de mense septembriis natus est
pudicus Quafredus filij mei: grati dē sit
scipite cūi ose parte zire et fructuose memoris
cōmendat: ut digni et ficamini republica ve
stro patrociniō glie nare et inque imperator
in ptohemio mlietionum in si. e. m. aduoca
teo. C. de adu. diu. m. d. ampuzan. res sollicitē
materis iurgioz per quā republica ledit et

*Opusculi modernie
iudicialis practice*
Anno dñi
Supra an. 1300

plerumqz confundit. l. si quis ingenuū. In ci
uilibz ff. de cap. et polli. re. Sed quomā pauci
ad ānos xxx. pauciores ad xl. paucissimi ad an
nos. lx. pueniūt. Et si tpa detrahant dormito
ris ac infantia et decore et statu. paucissimi
tempus reltat alicuius fructus et operationis
Omnis demqz mundana scientia perit. ex toto
vita finita. qz inquit Aristoteles. Nō remi
scimur post mortem eoz que scimus in vita
Sicut sūm. Tōmō de aquino alius succedere de
beat aliorū intellectus. Nescio cōsulare alicui
persone nisi forte in clerico aut magno diuiti
qz in huiusmodi scientia gradum doctoratus
ascendat si ad sobrietatē sperere sufficiat. Gra
dus enī iste redigit hominem de libertate in ser
uitatem eum sumpti etiam magno querunt et
anguste retinet. ideo nos imōmens. Seneca in
quit. Quanta dementia est super vacua discere
in tanta tps egessare. et ex hoc tpe qd sufficit
re nec ad necessaria quidem potest etiā si dili
gentissime custoditum fuerit: maiorem ptem in
superuacua erogare deo et beate virgini et om
nibz sanctis gratias mstratas. Amen.

**Forma interrogatorū fendarum
reco cōuento reali actioe.**

Quoniam iure cautum sit qz agere
vel ens quavis actioe reali
pius requere debeat an reus
cōueniens sit illi? ut pos
set solv. vel etiā detentat sup
qua est libellus offerend? ne
illo non possident ten detinent. Illustrat: iel las
boset. De iure a vobis dñō petillate vestroz
vicario ciuitatis papie pete et requirit. Ande
aa de. H. suo pprio nomine quatenus ex offi
cio vestro et omni meliori modo via iure et fet
ma quibz melius fieri potest. Introgetia in
iure Johanne de olaruz de omibz et singu
lis infra scriptis. et interrogatū respondere cō
pellatis sub eius calūme iuramento et omnibz
iur. remedijs. Primo an dictus Johannes tes
ne. et possidet dñā peciam terre culte positā et
iacentem in loco saturane que est paricetum
Centū cui coleret. ex vna parte ager francisel
de alta fontana ic. Item an in solidū teneat vel
pro pte possideat ipam peciam terre. Item pro
quota et quanta pte. Item quo iure et titulo.
Itē an dolo vel culpa ipam terram deserit pos
sidere ic. Ad declaratiōem pstantium interro
gatorū cū dei eius qz matris virgini gloriose
eius hodie vigiliam celebramus auxilio atqz
suffragio accedentes capto hām ibi.

Cum iure cautum sit.

Die istud ius habetur in l. qui petito. in pñ.
ff. de rei ven. l. qui tenuit. in iure ff. de interro.
ac. Et qz de iure et iusticia tracta tūri sum. Sci
endū qz vniuersi ius ciuile et canonici funda
tū est sup exemplis tam olim qz hodie ca suum
occurrentiū. nec immerito qz et inquit Seneca

Arystofel
thos. x
Quid
Seneca

Seneca
Seneca

nisi in actu vero et appo ar in l. numeratōibz ff. de solut. cum si. Sic ergo cautus et auidatus Notari⁹ ne illo modo dicat pecuniam numeratam nisi ipse viderit numerari. Secus autē esse in instrumentū dicitur cōfessus est. Cap⁹ se habuisse contā a fido in numerata pecunia q̄ numeratio licet nō fuerit facta nō obinstru- vnde testis dponentes pecuniam nō fuisse nume- ratam nō reprobandent instrumentū de falso q̄ talis numeratio trahit retro et respicit actū de p̄terito impostatū p̄ illa vōba habuisse et no- Par. ff. so. mal. si post dotē. Et licet dicat qd̄ in dubio videat facta numeratio parū ante ins- trumentū ut p̄ cū no. in l. si stipula. ff. de iur. iur. ff. de ver. ob. ut in l. certū cōdicio. ff. de iur. iur. ff. de cer. pet. Et ego scripsi ut s. in forma libelli quo agit hypothecaria et glo. sup. verbo fuerit cōfessus. Do hinc querit an talē pri- uata scriptura vel cauio debeat habere annū mōtem et dic̄ sicut instrumenta publica. Et vidē q̄ sic ar. in l. scripturas. C. qui pos. in pign. ha. et. hāc partē tenet p̄. but. in i. cōstitutioe cōdic. circa finē. In oppositū tenet glo. que est super verbo no. tam. in d. l. scripturas. Pro qua scia fiat optime ter. in l. cū tabernā. ff. de pig. et. ibi no. Dōnde querit et illud nota. q̄ in priuata scriptura tū operat parus simplex subscripō dato qd̄ alius cedulā scripserit quā si vtrūq̄ scripserit ut pbat in dicta l. scripturas ibi ip̄: sōm tū subscribent⁹ in dicto. C. de iur. iur. ibi cōf. scribere. Et in l. de emp. et. vō. ff. in h. p. et in l. i. ff. de si scrib. ff. de iur. iur.

forma iuramenti quod prestat a parte parti.

Redemam marimum remediū delictenda: licitū est iuramentum. Idcirco scrip⁹ Cy. par. et par. nomine signati capis ipsam q̄ ad celere sine p̄uici omni modo via iur et forma quibz me- lus p̄ desult et desit i p̄sencia dicit vicaī sub scripto jo. in p̄senti iuramentū veritatis s̄b forma infra scripta videlicet. Primo q̄ iuret et iurare dicit et copulatur tactus scriptus p̄sē jo. Si emt talē pecū terre et cetra v̄ si dano sig- to. O. flo. e. Itē si ipse jo. habuit et percipit et ipsa pecūa terre tot factus. Super quibz idem Cy. dicit nemine dicit et pactat. velle stare iuramento d̄ i jo. factus dicit vicaī ter- minū assignant cūm dicit. respondens super di. ta forma iuramenti. Et

Redemam marimum

Na verba sūt iur cōsule in l. i. ff. de iur. iur. Pro autē iura- menti cōdicio sciendū est q̄ multe sunt species iuramenti ut plene scripsi supra circa sōmā respōsionis

que sit in primo libello in glo. sup. vbo iurif. Qd̄ autē ad appōitū pertinet plens iuramentū appellat iuramentū veritatis. Cui⁹ tres sūt speci- es. Pr̄a qd̄ dā est iuramentū voluntariū qd̄ dā in dicalē et qd̄ dā necēssariū ut inq̄t glo. in l. i. ff. de iur. iur. Et in rubrica. C. de iur. iur. Est autē iuramentū voluntariū illud qd̄ desit extra iudiciū a parte parti et p̄t recitari ut l. i. iur. iur. qd̄ ex conuentione in part. ff. de iur. iur. cū si ibi nō. Et de isto nō loquit b. Judiciale ā iura- mentū est illud qd̄ desit in iudicio a parte par- ti iudice appbante ut l. i. in si. et l. in prin. ff. de iur. iur. Et de isto loquit b. Qd̄ quidā iur- ramentū olim nō potrat recitari per l. manifeste turpitudinis ff. de iur. iur. et l. delata. C. de iur. iur. Hodie autē potrat recitari si nō fuerit ac- ceptatū fin cōmune op. p̄ ter. et l. generalit. ff. finat. C. de iur. iur. Et ibi per glo. licet d̄. p̄. et bar. dicat posse recitari ita demū si s̄b hē m̄ta cā recitatiois alias nō. Que autē sint iuste cause nō. idē bar. in d. l. manifeste inter q̄s s̄ illa q̄ in cui⁹ desit hē et⁹ intentio fundatā p̄ publicū cū m̄tū ut d̄. c. si. Recitariū vō iuramē- tū est illud qd̄ p̄ iudice desit alii p̄ti in supple- mentū p̄bacionē de q̄ loquit l. d̄. m̄. d̄. i. ff. de iur. iur. et l. in bone fidei. C. de iur. iur. Qd̄ quidā iuramentū nō p̄t nisi ex cā recitari ut in d̄. c. si. et in d̄. c. finat. Sūt autē hōz iuramē- tū mltiplicata effect⁹ ut scripsi idē glo. i. prim.

Cynus cura.

Die q̄ro an parū possit b̄ parantū desit et s̄bire. Ist. au. par. ad lites m̄ seu ad ne go- cium tū et talis non p̄t desit iuramentū nec sibi desit ut l. iurandū qd̄ ex conuentione. ff. de iur. iur. et l. iurandū et ad pecunias. ff. par. cū si. ff. de iur. iur. Aut est parū sp̄aliter ad iurandū consuetus et iuramentum desitendū. Vel est parū in rem suā p̄p̄ā. Et tunc potrat iuramē- tum desit et s̄bire. Et eodē modo si sit parū generalis cū libera administratione ut p̄batur in dictis iuribz et l. paratōz iur. et l. par. cū libera. ff. de par. facit qd̄ balx̄ in. e. q̄. ad agendū de p̄cur. lib. v. Et sic est vnus casus in quo requirit speciale mandatū. Sūt eti- am quidā alij quos scripsi in forma respōsio- nis facte in actione hypothecaria in glo. super ver- bo sufficiens.

Iuramentum veritatis

Ideo autē dicit veritatis q̄ p̄ scienciā iurandū est sic esse vel nō esse ut d̄. glo. in dicta l. iurandū et ad pecunias. d̄. in in si. Nec sufficit dice- re se credere vel p̄sumere sic esse vel nō esse. Pr̄a illud appellat iuramentū credulitatis de quo loquit ille r. C. de iura. ca. et extra de iura. ca. p̄ h̄m̄dū aut iuramentū veritatis est hui⁹ nature q̄ si est voluntariū vel iudiciale pot̄ s̄p̄ p̄litū est siue bene siue male non infringitur nec alit- qua via re tractatur ut lego non erat. ff. de iur. iur. et l. q̄ si desitente. ff. de do. et lege se.

tamen omnis scienter celebras. siue in loco interdicto. siue psonis interdictis a iure vel a quocumq in dicit. vel recipiens publice interdictos ad diuina officia. seu sacramenta. siue ad sepulturam. est interdictus. Ab ingressu ecclesie. extra de priuile. episcoporum. li. vi. Et si in ea se ingerat in suo officio sit irregularis. extra. eo. is. cui. li. vi. Et de hoc casu habes infra. suspens. §. iij. A. Ibi dicitur de interdicto ab ingressu ecclesie. B.

23 Quid si deici existentes non leberent diuina. Item Irregulares sunt. q. iij. si quis episcopus in tomicilio. a sunt deponendi ppetuo. nisi q si multi sunt tunc principales sunt deponendi. cum alijs vero super irregularitate poterit dispensari. sed non nisi p papa. Item in sum. con. eo. si. q. c. xvi. Et fact extra. de clerico excoicato. m. c. lator. Ibi etiam dicitur q multitudine intelligitur cum excedit numerum. xl. B.

Interdictum quito. de relaxatione interdicti. Vbi sciendum q post q sententia interdicti per aliquos inferiores prelatos rationabiliter lata est. maiores non debent eam relaxare absq cogua satisfacione a conscientia illi qui tulit eam. extra. de offi. or. cum ab ecclesiis. Si vero non rationabiliter lata sit. debet qui tulit eam si ne difficultate relaxare. extra. de offi. or. graue. seu superior ad quem

recurritur. extra. eodem. cum interdicto. li. vi.

27 Archiepiscopus non potest relaxare interdictum vel excoicationem siue suspensionem latas ab officialibus archidiaconorum seu alijs iurisdictione habentibus subditis suffraganeorum ipsi qui tulerunt omnes nisi est contraria consuetudo. extra. eodem. romana. li. vi. A. Ibi dicitur q archiepiscopus vel eius officiales nisi prebido modo ditas sententias non relaxent unde dicitur q si relaxauerint licet male egerint tamen tenet relaxatio. vt patet in sum. co. li. iij. ti. xxiiij. q. c. lxxi. vbi dicitur. §. iij. Inno. q si eps de facto relaxet sententias ab inferioribus lata. male quide facit. sed tenet relaxatio. nisi forte aliqua consuetudo obstaret. B.

29 Cum quis interdicto vel excoicatione astridus fuerit se ab iusticia eorum pro quibus sententiam accepit. iudex curie sic debeat absolueret etiam si abuersa ps appellet ne absoluat. Debet tamen an absolutione recipi ab illo sufficiens causo q in presentia romani pontificis ab que appellatur si uoluerit appellato. vel eoram iudice cui causam delegauit iuri parebit. Et item de his qui dicunt se inuiste excoicatos vel interdictos. A. etiam hi qui hmoi patre suaz ad se de appella appellauerunt. vt in. co. de q statim. B. et de appella. qua f. vnt.

30 Vt si a interdicti relaxati possit nudo verbo. extra. de sententia. licet in sententia excoicationis expressa sit solutio. v. §. n. scilicet et in sententia interdicti et suspensionis. que nudo verbo profertur vel totaliter relaxant. ar. iura. memento. in. vt sup. interdicti. §. v. A. qui incipit. In quo conuenit. B. et ar. est. extra. eo. alma. li. vi.

31 Quid si aliquis tempore generalis interdicti uult satisfactura sic absoluit. fm Jo. an. Si is ppter cuius culpam latum est interdictum satisfactura uult. tolle interdictum. Si uero culpabilis fuit tamen qua offitatus. vt auxiliatus. licet accipiat causo a inuigat pnia non relaxabit interdictum. extra. eo. alma. li. vi. Qsi non ppter ei culpam latum est ipse quide punit. sed et satisfactio non requirit. extra. eo. si sententia. §. i. A. li. vi. B. a in dicto. e. alma.

Interstatus. Requiritur infra. successio ab interstatus.

Intimiditas. Requiritur infra. timor. §. fi.

Inuenta. Quid est agendum de inuentis. §. fm. Tho. ii. q. lxxi. Distinguentur est circa res inuentas. Quaedam enim sunt que nunquam fuerunt in bonis. sicut lapilli et gemme que inueniuntur in litore maris. et talia occupanti debentur. Et eadem ratio est de thesauris antiq. tpe sub terra occultatis. quorum non

est aliquis possessor. nisi q fm leges ciuiles tenetur medietate de re domino agri. Intellige si inuenit in alieno non data opera. sed si data opera inuenit. nihil tenetur dare domino. A. Inno. tomium tenetur dare. vt in. l. vnica. Et thesauris heret. a notat glo. i. Iustit. de re. diuini. §. thesauros. super verbo opera. Et hoc est verum etiam ad uoluntate sui requiret: q etiam cum uoluntate domini non possit querere in alieno thesauro suo nomine. vt in dicta l. vnica. vbi etiam patet q thesaurus dicitur co adunatio rerum mobilium abscondita quorum ignorat tempus. Ibi etiam patet q nec in suo solo potest quis querere thesauros arte magica diuinitatibus vel alijs illicitis modis. alias thesaurus esset hici. vt notat glo. in dicto. §. thesauros. B. in Institut. de re. diuini. Item ea. A. Ibi de hoc nihil dicitur. sed puto q uelit allegare. §. inmebiare sequentem. §. Item lapilli. vbi dicitur Item lapilli gemme et cetera que in litore maris inueniuntur sunt. Sed ad materiam thesauri melius facit eodem. titulo. §. thesauros. vbi dicitur. Thesaurus quos quis in suo loco inuenit. diuini. Adrianus naturalis equitate fecit. §. i. c. lxxi. sicut lapilli et gemme que inueniuntur in litore maris. et talia occupanti debentur. Et eadem ratio est de thesauris antiq. tpe sub terra occultatis. quorum non

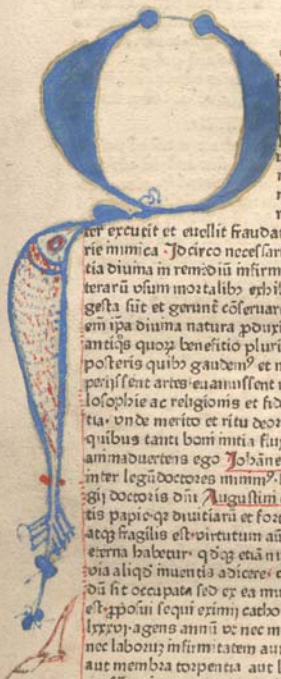
Hoc est verū s̄m glo. m̄i p̄pter humilitatē/ uel delicti cōsci
enciā abstineant. Sed q̄ homines multū ceperūt i carita-
te tepescere et esse negligentes. iō innocēci⁹ terci⁹ statuit
q̄ ad minus xp̄ifidelis semel in anno cōmunicet. sc̄z in pasca
sub pena ex̄cōmunicatiōis ⁊ carencie ecclesiastice sepultu-
re. ut habet̄ ē de penitencia ⁊ remiss̄ione ca. oīs v̄triusq̄
sexus. Quidā tamen doctor ponit aliū modū capiēdi cōmu-
nionē dicens si hō sentit se in statu primitiue ecclesie fore/
videlicz q̄ sentit se eē ita feruētē i caritate xp̄i sicut sancti
ap̄li ⁊ martires fuerūt/ cōmunicet frequent̄. si vero sentit se
esse in statu finalis ecclesie/ sc̄z cor suū esse frigidū ⁊ i amo-
re dei tepidū/ raro cōmunicet. si v̄o medio modo se h̄z tunc
interdum abstineat ut plus inflammet̄ ardoze caritatis et
deuotionis. Et s̄m quā partē se videt meli⁹ proficere/ ad
illam declinet. q̄d homo faciliter in se per experienciā po-
test agnoscere. Et tantū sit dictum de sacramento eukari-
stie in generali.

Tractatus tercius libri primi.

Via in p̄cedenti tractatu visum est de sacramento
eukaristie in generali. videlicz de ip̄ius dignitate
necessitate. et sic de alijs. ideo iam quantum ad
tractatū terciū/ aliqua sunt dicenda de hui⁹ sa-
cramenti ministro/ in officio misse vsu quotidiano ip̄m su-
mente et tractante. et habebit ille tractat⁹ octo capitula
Primū erit de quibusdā aditionibus requisitis ad debitū
ministrū hui⁹ sac̄menti. Sc̄d̄m de diuersis noib⁹ sac̄dotū
in canone bible exp̄ssis. Terciū de eorū dignitate et excellē-
cia. Quartū d̄ ip̄orū honestate et clericali decencia. Quin-
tū de ip̄orū castitate. Sextū de clericali corona. Septimū
quomō sacerdotes ad missam se debeāt p̄parare. Octauū
de indigne cōficientibus et sumentibus corpus xp̄i.

Capitū primū li. primi tractatus terci.

Quantū ad primū capitū e sciendū. q̄ ad debitū ⁊ le-
gittimū ministrū hui⁹ sac̄menti sex aditiones requiruntur.

Omnium vita

breuius ac incerta q
sumur sensusq; e
des. negligētie tot
por multamoda di
uerſorū occupatio
nos pauca sare p
mittunt. et que ple
riq; sunt scita iugi

ter excusit et euellit fraudatrix obliuio memo
rie inimica. Idcirco necessariū fuit ut prouiden
tia diuina in remediū infirmitatis humane lit
terarū usum mortalibus exhiberet. ut p illū que
gesta sūt et gerūtē cōseruaret in anim. Nisi
qm̄ ipa diuina natura pduxisset. philosophos
antīq; quoz beneficiū plurima infinuata sunt
posteris quib; gaudem⁹ et miramur inuentis.
penis sent aris. euansissent iura. et totius phi
losophie ac religionis et fidei. commissent offi
tia. vnde merito et ritu deorum colendi sunt a
quibus tanti boni inuēta fluxerunt. Quia de re
animaduertens ego. Iohānes petri de serarijs
inter legūdoctores inuim⁹. fili⁹ quondā egre
gij doctoris dñi Augustini cuius melite ciuita
tis papi. qz diuitiariū et fortune gloria. fluida
atq; fragilis est. virtutum autē gloria clara atq;
eterna habetur. qd qz enā nulli nato peluis est
via aliqd inuentis adicere. cū ipa veritas non
dū sit occupata sed ex ea multū futuris relictū
est. pposui sequi eximij cathonis exemplum qui
lyxxij. agens annū. ve nec memoriam tardiorē
nec laborij infirmū. tatem aut quasitā carnē
aut membra torpenta. aut linguā impeditā
quifq; animadueneret. grecis litteris post lati
nas pēgit erudiri. Et cū sibi eloquentis gloriā
cōparasset. id ego. ut iuris quoq; cui ē penitē
sini⁹ habere. et in mei. aliqualen memorij ac
Qaūfedi filij mei necnon pcurator et notā
rioz diei ciuitatis papie memorij. et doctri
nam p̄ens opusculum moderne et iudicialis pra
ctice sub benedicti ac clariorij cōpendio. quā
michi fieri possibile fuerit aggrediar. v. eo me
diante facilius. via sit singularis id capere in bit

Opusculi moderne
iudicialis praxie

- Capitulum sextū de tabernarijs et hospitib;
- Capitulum sept. de ciuitatū custodib; et officialib; cōib; et pedagogarijs
- Capitulum octauū de prodigijs ribalois luforibus et curforibus.
- Tractatus quartus de progressu et motu schacoꝝ.
- Capitulum primū de schacario in genere.
- Capitulum secundū de progressu regis.
- Capitulum tertium de progressu regine.
- Capitulum quartū de progressu alphiū.
- Capitulum quintū de progressu militū.
- Capitulum sextum de progressu rochorū.
- Capitulum septimū de progressu populariū.
- Capitulum octauū de recapitulacioē toti op̄is.

De causa inuēcionis iudi schacoꝝ. Capitulum primū.
 Pter oia genera signoz mala in hoīe vnū est p̄cipuū videlicet
 qñ homo nō timet dū per culpā. Et hoies offendere per inoz
 dinatā vitā q̄ nō solū correccionē negligit sed correctores affligit
 Quē admodū de impatore nerone legim⁹ q̄ senecā mgrm̄ suū occidit
 eo q̄ increpaciōis eid ferre nō posset. Tpe ergo eiulmorab ag regis
 babylonor hois lasciuū iūsti et crudelis qui patris corpus sez nabu
 godonosor in trecentas ptes diuisit et trecentis vulturib; dedit ad
 cōmedēdū. Hic lud⁹ inuēt⁹ ē quē de morib; hoim̄ et officij nobiliū
 ī prologo intitulari decreui. Hic enī rex inter alia mala vnū habe
 bat pessimū q̄ correctores suos odebat et occidebat increpatores q̄
 stultissimū ē. Hic silabat pater suus nabugodonosor qui dū somp

forma iuramenti quod prestat a parte parti.

Romiam marimum
 est iuramentum. Idcirco
 scripserunt. C. p. cur. et p. cur.

nomie signati cupiēs ipsam. q. ad celere sine
 pouci omni modo via iur et forma quib; me
 lus p̄t detulit et defert ī p̄sencia dicit do. vicar
 subscripto jo. in p̄senti iuramentū veritatis s̄b
 forma infra scripta videlicet. Primo qz iuret et
iurare d̄bet corpaliter tactis scriptur̄ p̄fat jo.
Si emit talē peciā terre et cetra v̄l si dare sig
to. O. flo. c. Iū si ipse jo. habuit et percepit
ex ipsa peciā terre tot fructus zc. Super quib;
idem C. y. dicit nomine dicit et p̄ctisat velle
stare iuramento d̄i jo. p̄fatus dicit vicar ter
minū assignauit r̄rum diez. respondendi super
di. ta forma iuramenti. zc.

Romiam marimum
 Na verba sūt iur cōsulti in l
 h. ff. de iur̄. Pro cui⁹ iura
 menti euidēcia sciendū est q̄
 multe sunt species iuramenti
 ut plene scrip̄si supra circa formā respōsionis

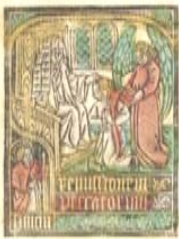
Ad qui bonus in peccatis Induisti es in domino. Cuius pater flumen nate. Tres sunt in deitate
et unus est. Maria Mei mentem recitatem. Regi mihi ad unitatem. Fidei pa-
et amoris. tollam me coelestis rovis. Replens habundancia. **RS**

Vit. s. quid queris. amicus. cargo non mire me
tes dominus celj. Cujus ferunt mente fidelj.

Hic natus corpus domini nostri ihesu christi secundum carnem ut genuit uere passum et unicum
in unum pro homine cum sanctis prophetis uere factus sanguis et uere unum unum in unum
nos et ante oculos o uere o ihesu christe fili marie miserere mei qui passus es pro me Amen

De uictorino rectore .xv. li. xlii.
 De uincencio & oroncio fratribus .xiii. li. xxxviii.
 De uincencio & valencio .xiii. li. cxxiii.
 De uincencio fabina & xpiana .xiii. li. cxxix.
 De uitali & ualeria .x. li. xv.
 De uitali & agricola .xiii. li. xlix.
 De uitali imperio .x. li. cxxvii.
 De uiro & molesso .xiii. li. lxx.
 De uiuencio & samaritano .xiii. li. xcix.
 De urbano papa .xiii. li. xlv.
 E xpina marire .xiii. li. lxxxvi.
 De xpofero martire .xiii. li. xxi.
 E ymagine dñi in e. l. a. c. a. .xiii. li. lxx.
 De yonio marire .xiii. li. xxij.
 De ypolito & focijm cum .xiii. li. xc.
 De ypolito & henilo doctonibus .xiii. li. xxx.
 De yralica pferat dne .xiii. li. xxv.
 E zenone ebo .xiii. li. lxxxii.
 De zolima & maria egyptiaca .xvi. li. lxxv.

Non solum angelos thronos domini docet. Contemplando quem videtis. Et
 etiam per prophetas et summi patris avarate. Et cum per prophetas. In thesauro
 et dicitur quod venerunt istis prophetis. **RS**

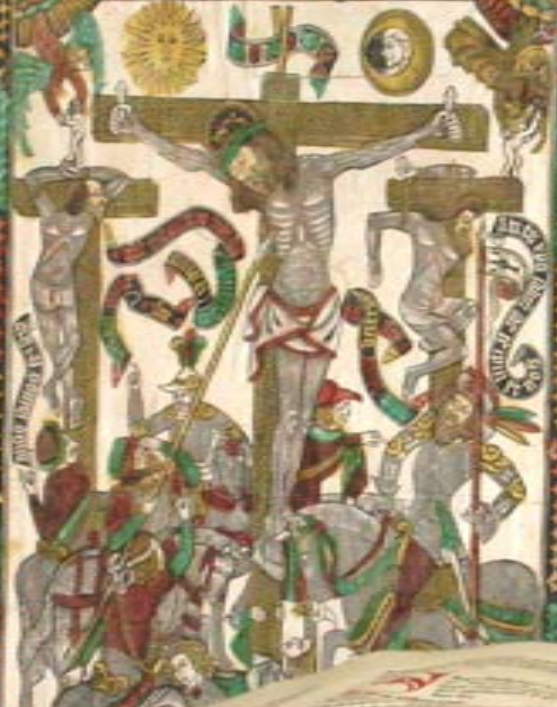

Per mater dno tua mundus saluatur. a te dno genitricis tue. Et facta sunt dno
 regis matris dno venerat. and signum p. dicitur. tunc. **RS**
 O perlati stella maris. **Vox** mater singularis. **A**
 Nobis declinam. **Orn** pro me. **RS** pro me. **RS**
 Et in eadem. Et hunc in eadem. Et in eadem. **RS**

et gaudias mundi dunt
in his omni saluati geruntur
et mens sua pendet formosa omnes

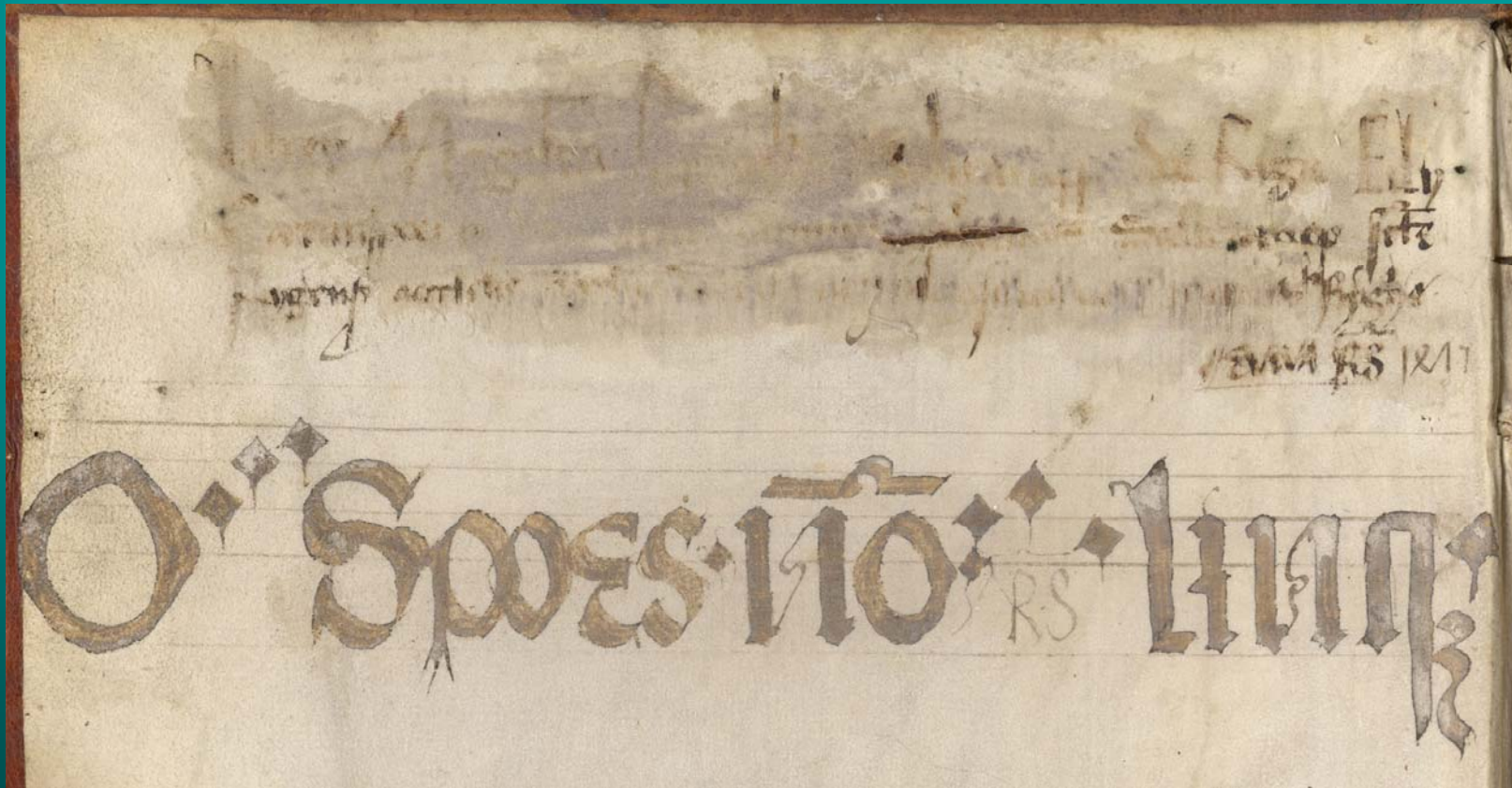

Text block on the left page of the open book, featuring dense Latin script in two columns.

Text block on the right page of the open book, featuring dense Latin script in two columns. A large blue initial 'D' is visible at the top right of the page.

Handwritten text or markings on the wooden cover of the book, possibly a library or collection number.

O mi sola spes noli Domini famulum RS relinquere
Ak, Dievs, mana vienīgā cerība, neatstāj mani savu kalpu RS

In nomine domini nostri ihesu christi Amen. Incipit liber qui dicitur Supplementum.

Donia luma que magistrutia seu pi

sanella vulgarie nuncupat. ppter eius opibio sitatez apud ofestores cuius moleuit. Et qz ppter ei abachicas qrtationes immu i suis quis epie corrupta. ac ppe ei breuitate in plerisqz suis deationibz valde dubia. declaracone a suppletioe in diges. Idcirco ad pmanne simpli cu ofestoz utilitate qntum mihi dñs dedit decerui dictam summam emebatam ad com quotatioem rednere. ac ei breuitati qz breui aluero qd visuz fuerit expdire. endo suplere. vtz additio og llet in eius pncipio. A. In fine o B. tra ex rubro ponetur dicte e alphabetici ordinis seqndo: o caplos i marginibz p qz olt pncipiu capti. h ata luma opntetur pnci pmo. Et ppter p dicitur hoc

op?supplemtu appellari pot. B

Abbas in suo

mo alterio oferre pt suis subditis prima confuzaz a duos ordies minores. dumodo sit sacer dos a man? imposita sit ei fm mo rem pficidoz. extra de eta. a qua li. cum contingat. q. h. x. di. qui vi dem? A. Ordines minores sut ho stiariaz. psalmistaz. a lectorat? exorcistaz. acolitatus. xi. di. de ros. Et psalmistaz a lectorat? ite sunt vt pt colligi ex textu a glosa bida. c. cu contingat. Abbas autez oferre pot lectoratu. bido. c. cum contingat. a. c. qm ofequenter. a ho stiariaz qui precedit. a sic isto s duos. cu ad ordies non sit pced dum p salu. vt extra de de. p sal. pro. c. vno. B. Hoc etiaz pt elect? in abbatez si eps differat eu lene dicere. exte de supple. neg. pla. si a tuim? A. Ibi dicitur. Si eps scio cum huilitate ac deuote sicut co uenit requisit? abbates bndicere forte renuerit. eis de abbatez li ceat prios mo a clus bndicere. a alia que ad officiu hmoi ptin et exercere. donec ipsi epi duritia su am recogit a abbates bndicere no reculent. B. Aliens aute cofere non pot extra de pnil. abbates li. vi. A. Ibi dicit. Nec abbatib? li ciaz sit aliqsp monasterioz suorum couersis a q ad illa conuola uerint a in quos ecclesiastica qsi epalem iurisdicoem obtinet pri ma clericalem coferre confuzaz: ni si eis id copetaz ex pleno pstate se a. ij.

In nomine domini nostri ihesu
xpi Amen. **I**ncipit liber qui
dicitur Supplementum.

Doniã lūma que

à parte parti.

Romiam marimum
remedii descidenda: litū
est iuramentum. Idcirco
scripto. **Cy** par. et par.

nomie signati cupit: ipsam. q. ad ceterū finē
pduci omni modo via uir et forma quibz me:
lius p̄t detulit et defere i p̄sencia dicit do. vicat
subscripto jo. in p̄senti iuramentū veritatis s̄b
forma infrascripta videlicet. **Primo** q. iuret et
iurare dicit ar. corpaliter tactis scriptur p̄fat jo.
Si erit talē peciā terre et cetera v̄l si dare sig
to. **O. flo. e.** Itē si ipse jo. habuit et percipit
et ipsa peciā terre tot huctus r̄. **Super** quibz
idem **Cy** dicto nomine dicit et p̄testat velle
stare iuramento dī jo. p̄fatus dicit vicat ter
minū assignavit trium diez respōdendi super
di. ta forma iuramenti. r̄.

Romiam marimum

Ma verba sūt iur cōsulti in l
1. ff. de iurur. Pro cuius iura
menti euidēcia sciendū est q
multe sūt species iuramenti
vt plene scripsi supra circa formā respōsionis

**Par Sv.Jēkaba baznīcā stāvus
iemūrēto cilvēku
un
pirmo sievieti rakstnieci
Vidzemē**

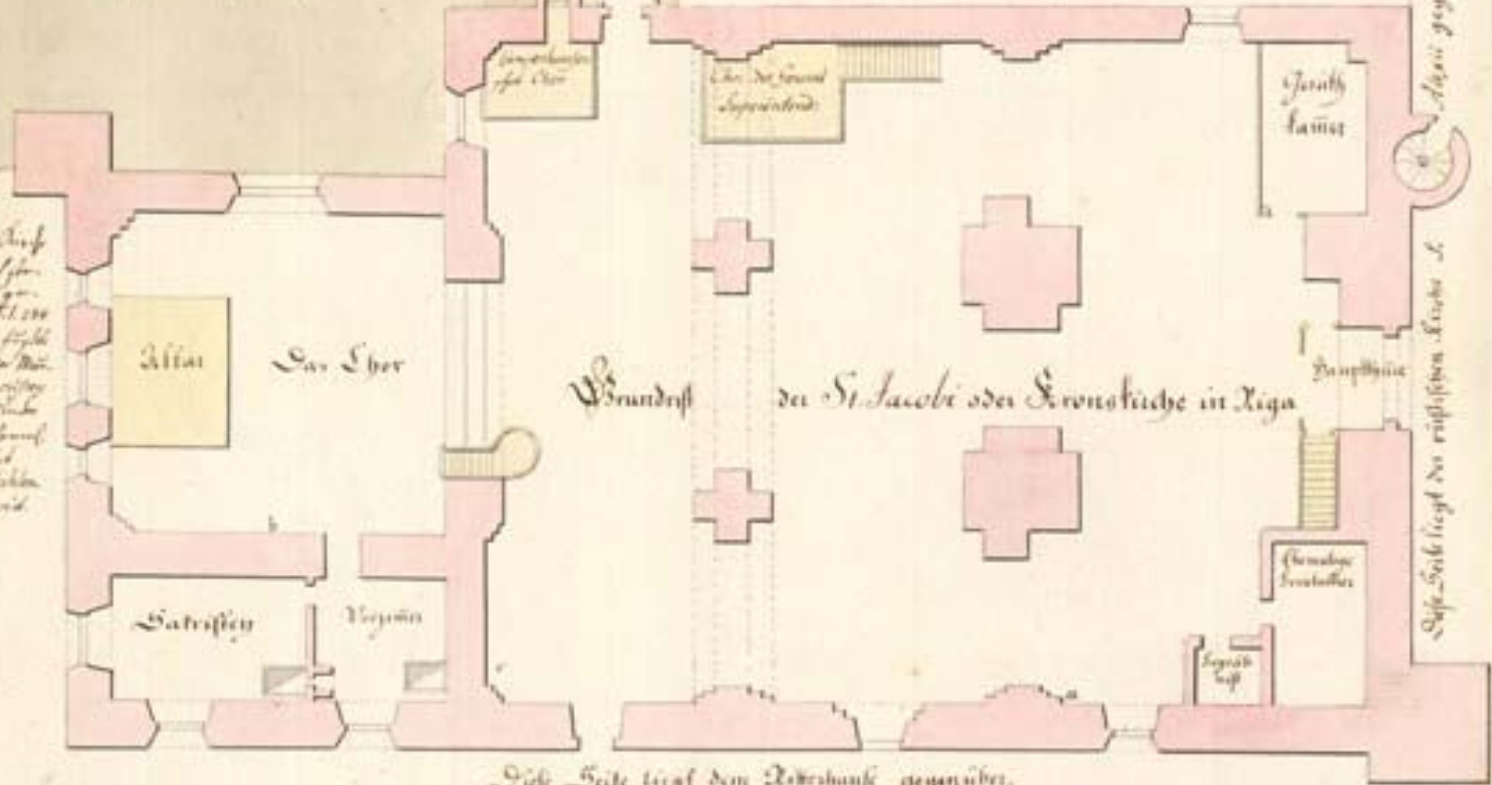
Hofplatz zur Wohnung der Ober-
pasterers gehörig.

Platz und Gebäude des alten Aycentms

Die Kirche ist übergeleitet

Die Kirche liegt dem rathhause gegenüber

1. Die Kirche in der Stadt
aus 1774 ein Bauesplan
für die Kirche in der Stadt
für die Kirche in der Stadt
für die Kirche in der Stadt
für die Kirche in der Stadt
für die Kirche in der Stadt
für die Kirche in der Stadt
für die Kirche in der Stadt
für die Kirche in der Stadt
für die Kirche in der Stadt

Diese Seite liegt dem Rathhause gegenüber.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
Saden

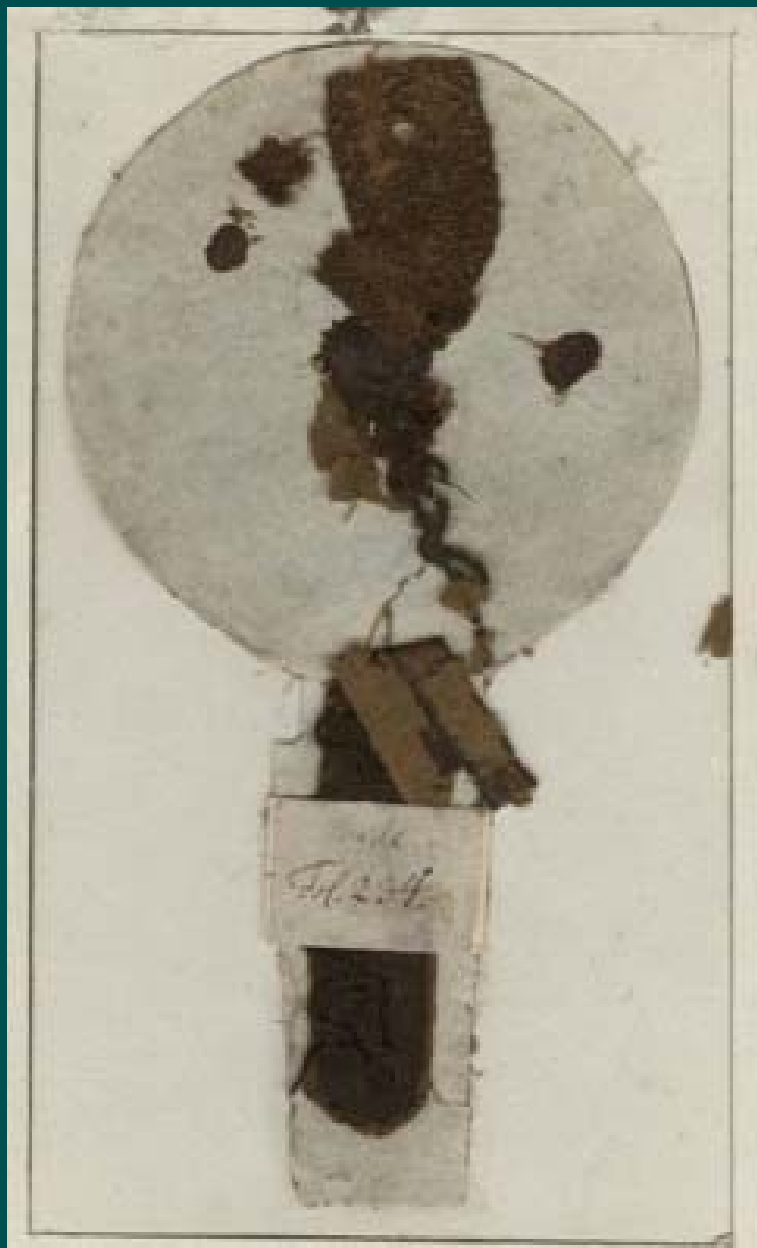
Indige ad usum d.

Scipio p.

Das Kleidungsstück auf Broche,
ist ein gewöhnliches Mausel
in der N. J. K. K. K. K. K.
K. K. K. K. K.
1779.

Geistliches

Seil Pfaster /

Und

Seelen - Arzney /

In allerley Geistlichen
Kranckheiten.

Aus Gottes Wort zusammen getragen / und
offt bewähret erfunden : Anjeco männlichen
zum seeligen Gebrauch mit-
getheilet

Von
Catharina / Freyherrin von
Gyldenstern.

M 50

Johann

Lernov.

C & G

C & G

N J G A /

Gedruckt bey Johann Georg Wilcken / Kön. Buchdr.

Im Jahr 1677.

Inv. 630.590

termahlen werden sie vermessen/ boshaftig/ Debonchanten/ Euaener/ Narren/ ja auch wol frant/ also das die arme Wittwe ihr Leben also musz zubringen/ mit Beweinung des Todes ihres Mannes. Ist die Müß und Arbeit groß mit den Söhnen/ so ist noch grösser mit den Töchtern/ denn ist sie klug/ so ist zu besorgen sie werde strauchelen/ ist sie grob und einfältig so ist Sorge/ ob sie sich nicht bereden lässt/ ist sie schön/ so hat man omg zu thun sie zu hüten/ ist sie heßlich/ so kan un wird sie kein Mann bekommen/ ist sie guter Natur/ so will die Mutter sie nicht gerne weglassen/ ist sie böß/ kan man sie nicht völden/ das also die arme Wittwe amig geplagt ist mit den Kindern. Schwere und tieffe Gedanken hat eine Wittfrau/ wenn sie gedencet sich in andre Ehe zu begeben/ 1. betrübt sie sich/ das sie ihre Kindern musz geben einen Stieffvater/ 2. ob sie die Zeit ihres Lebens allein zubringen soll/ dann wenn sie unverheuratet bleibt/ so fräncket sie sich/ wan sie frant ist/ hat sie keinen der ihr pfleget/ dann es geschicht gar oft/ das die Kinder gerne sehen der Mutter Tod/ also musz die arme Wittwe täglich seuffzen umb ihren Mann/ den sie verlohren/ und weinen umb den andern Mann/ den sie wieder nehmen musz.

Reim.

Der wer hie zeitlich weint/ wird dorten ewig lachen/
Und der hie fröhlich lacht/ weint in der Höllen Ra-
chen/

Denn

Denn leyder endet sich/ in einen Hup die ^{Zeit:} Freud.
Und alsdann sänget an der Seelen ewig Leyd.

CAP. II.

WENN einer Wittwen ihr Mann stirbt/ so ist ihr nicht erlaubt aus dem Hause zu gehen/ noch zu reden mit den Freunden/ oder zu rechten mit den Schuldenern/ sondern müssen eingesperrt in ihren Häusern bleiben/ und ihr Ampt ist/ das sie die Erde mit Thränen begießet und den Himmel durchdringet mit seuffzen: O! wie elend ist der Wittwenstand! dann geht sie aus dem Hause/ so hält man sie vor unehrbar/ geht sie nicht hinaus/ so verliert sie das ibrige/ Summa Summarum die unglückseligen Wittwen finden 1000. die ihr Leben aufrichten/ aber keiner der ihnen in Nothen besprinet! wann die Wittwe ihren lieben Mann siehet im Grabe liegen/ was vor Elend ist da zu finden/ dann ist ihr Mann fromm gewesen/ so war er ein Schatten und Ruhe ihrer Mühe/ ein Erfinder ihrer Freude/ eine wahre Liebe ihres Hergens/ also ist sie schuldig umb solcher anagenehmen Gesellschaft zu seuffzen/ solches aber soll so sehr nicht geschehen umb den Todten/ als der bey Göt nunmehr der Seelen Ruh empfindet/ und in der Herzlichkeit lebt/ sondern vielmehr unsern wegen/ die noch allhier leben in Mühseligkeit/ und in der Welt bleiben/ den die Todten ruhen in einen sichern Hasen/ aber wir lebendigen schiffen auf eine sehr gefährliche Meer. D ij Seuf-

**Hedwig Catharina (Carin) Gyllenstierna [af Lundholm] - v. Meck
(1620? Lundholm - 1683. 2.V Suntaži) . Ap 1677.**

Par vēl neredzētu inkunābulu,
kas tika pienaglota
pie Rīgas Sv. Ģertrūdes baznīcas
durvīm
1488. gada pavasarī